

Majsorm

Pantherophis guttata guttata

Ursprung

Majsormen kommer från USA och norra Mexico, där den framför allt lever i jordbruksbygder. Förr i tiden trodde man att majsormen åt majs, då de ofta befann sig i böndernas förråd för att jaga gnagare - därav namnet. Den tillhör gruppen snokar och kallas även för röd råttsnok. Tidigare var det latinska namnet *Elaphe guttata guttata*, men byttes ut för att man ska kunna skilja dem efter utbredningsområde.

Majsormen, som är känd för att vara väldigt lugn i temperamentet, är en populär orm som främst är natt- och skymningsaktiv, men den kan även vara dagaktiv. Ormen blir allt från 70-180 cm lång som fullvuxen och finns i en mängd olika färgvarianter. Livslängden brukar ligga mellan 10-12 år, men det är inte helt omöjligt att de blir närmare 20 år. Normalt sett är det inga problem att hålla flera majsormar i samma terrarium. Det är dock inte lämpligt att ha flera hanar tillsammans.

Skötsel och hantering

Man behöver byta dricksvattnet till ormen varje dag. Det är även bra att titta igenom terrariet lite snabbt, att ormen verkar må bra och att det inte finns någon avföring, urin eller gamla matrester i terrariet. Plocka i så fall bort det direkt. Många bakterie- och svampinfektioner drabbar reptiler i fångenskap på grund av för fuktig och smutsig omgivning. Det är därför viktigt att burens hålls ren och torr. Underlaget bör successivt bytas ut så att det håller sig fräscht hela tiden och burinredningen rengöras minst en gång i månaden. Det är rekommenderat att man hanterar ormen ungefär 1-2 gånger i veckan under kortare stunder så att man ser att ormen mår bra. Om ormen är nyinköpt, verkar stressad eller inte äter bra ska man vänta med att plocka med den. Majsormen är känd för att vara väldigt lugn i temperamentet, men skulle den bita kan det bero på att man glömt tvätta händerna efter att ha tagit i möss, att den blir skrämmd, inte är van vid hantering eller vill försvara sig. Majsormen är inte giftig, men om du blir biten är det bra om du tvättar av bittet med tvål och vatten eller rengör det med desinfektionsmedel. Se också till så att du har tagit stelkrampspruta. Kontakta annars läkare.

Viktigt att tänka på är att reptiler normalt har salmonellabakterier i tarmen. Detta är något som man varken kan eller bör behandla bort. Man ska i stället vara noga med handhygien efter att ha hanterat ormen eller plockat inne i terrariet.

Terrarium

Terrariet för en orm bör vara tillverkat av glas eller trä och glas. Ventilation bör finnas antingen i båda sidorna eller längst ner framtill och högst upp baktill. Det är viktigt att terrariet är rymningssäkert. Majsormen är duktig på att hitta springor och lycka klämma sig mellan eller skjuta upp glasrutorna. Terrarielås är ett måste och var noga med att stänga varje gång du hanterat ormen eller haft terrariet öppet. I djurskyddsföreskrifterna står det

vilken yta ormar minst behöver ha att röra sig på för att må bra. Utrymmet får gärna vara större men aldrig mindre än måtten i tabellen nedan. Eventuella hyllplan räknas inte in i ytan.

Utrymmen för marklevande ormar			
Ormens längd från nosspets till svansspets	Minsta tillåtna yta	Minsta yta per orm vid gruppållning	Minsta höjd
Upp till 30 cm	0,03 m ²	0,015 m ²	0,1 m
31-40 cm	0,04 m ²	0,02 m ²	0,12 m
41-50 cm	0,06 m ²	0,03 m ²	0,15 m
51-75 cm	0,12 m ²	0,06 m ²	0,2 m
76-100 cm	0,25 m ²	0,12 m ²	0,28 m
101-125 cm	0,43 m ²	0,2 m ²	0,35 m
126-150 cm	0,63 m ²	0,3 m ²	0,45 m
151-200 cm	1 m ²	0,5 m ²	0,5 m
201-300 cm	2,15 m ²	1,0 m ²	0,7 m
301-400 cm	4,1 m ²	2,0 m ²	1,0 m
401-500 cm	6,8 m ²	3,4 m ²	1,3 m
Mer än 500 cm	9,0 m ²	4,5 m ²	1,5 m

Inredning: Man bör försöka efterlikna ormens naturliga miljö så mycket som möjligt. Trots att majsormen främst är en marklevande art klättrar den gärna och en del gillar att ligga på grenar. Inred med stadiga grenar och pinnar som den kan slingra sig i. Majsormen behöver även flera gömställen i terrariet. Ett i den varma delen där den kan ligga och smälta maten i värmen ostört. Det behövs även ett gömställe i den kalla delen och en fuktbox för att hjälpa till vid ömsning. Inred terrariet med stenar, barkbitar och rötter. Plastväxter eller levande växter gör terrariet trevligare för ormen och terrariet vackrare. Det hjälper även till att bevara fuktigheten i terrariet. Det ska finnas en vattenskål som är tillräckligt stor så att hela ormen kan blötlägga sig vid behov. Ställ gärna skålen på den fuktiga delen av terrariet.

Värme: Temperaturen bör ligga på 22-30 grader dagtid och något svalare under natten. Håll extra koll på temperaturen under sommartid så att det inte blir för varmt i terrariet. Eftersom majsormen är växelvarm behöver den en varm och en kall zon i terrariet. Den varma zonen ska hålla ca 32 grader dagtid och 26 grader nattetid. Den svala zonen 25 grader dagtid och 20 grader nattetid. Det ska även finnas en plats i terrariet där ormen kan ligga och solbada. Detta ordnar man genom att sätta in en extra spotlight eller värmelampa i terrariet. Tänk på att all belysning som sitter inne i terrariet ska ha skydd i form av nät eller liknande så att ormen inte kan bränna sig på den. Värmematta eller en värmeslinga kan man ha under bottensubstratet i terrariet. Tänk på att även den måste vara vältäckt så att ormen inte kan bränna sig.

Ljus: Ormar bör ha tillgång till fullspektrumljus även om de är skymningsaktiva. UV-ljus ökar välbefinnandet och minskar risken för D-vitaminbrist med kalksjukdomar som följd. Du bör ha igång en lampa på dagtid för att få upp värmen i terrariet och för att ormen ska få en bra dygnsrytm. "Daglampan" ska vara tänd minst 10-11 timmar per dygn. Om man vill kan man göra dagarna längre under sommaren för ormen genom att ha tänt 10-14 timmar och under vintern korta ner det till 8-10 timmar, om de inte dvalar.

Fuktighet: Luftfuktigheten bör ligga mellan 50-70% och en liten höjning vid ömsning.

Bottensubstrat: Täck- och reptilbark är bra bottensubstrat för majsormen. Man kan även använda en blandning av sand och jord. Använd inte ceder eftersom det innehåller oljor som inte är bra för ormar. Använd inte heller grus, kattsand eller hyvelspån. Det kan orsaka sjukdomar och skada huden. Hälften av bottenytan bör vara fuktig och andra halvan torr.

Ömsning

Då och då behöver ormen ömsa skinn. En vuxen majsorm ömsar ungefär var 3:e-4:e månad. Ormen blir ofta matt i färgen, ögonen grumliga och ser lite gråaktiga ut några dagar innan ömsningen börjar. När ormen ska ömsa är det bra om man sprayar extra vatten i terrariet och ser till att den har en fuktlåda. Under ömsningen trycker ormen sig mot föremål för att få av sig huden. Det ligger en vätska under skinnet som gör att det glider av lättare. Därför är det viktigt att inte röra för mycket vid ormen vid ömsning så att vätskan försvinner. En frisk orm ömsar skinnet i ett enda stycke. Problem vid ömsning kan bland annat bero på matbrist, för låg fuktighet, stress och uttorkning. Vid ömsningsproblem kan man bada ormen i ljummet vatten och försiktigt pilla bort gammalt skinn, höja luftfuktigheten och se så att det är rätt temperatur i terrariet. Kontakta annars veterinär.

Foder

Tina upp frysta möss/råttor genom att lägga de i en plastpåse och sänka ner de i varmt vatten. När den är helt upptinad och något varmare än kroppstempererad tar man musen/råttan i svansen med en metallpincett och dingla med den framför ormen inne i terrariet eller i en petbox utanför. Oftast hugger ormen direkt, annars kan man lämna in den i terrariet över natten. Är den inte uppäten morgonen släng bytet. Om din majsorm inte vill äta kan det bero på att den känner sig stressad, att det är dags att dvala eller att bytet inte håller rätt temperatur. Tänk på att inte hantera ormen efter det första dygnet efter matning. En juvenil (majsormunge) äter ungefär var fjärde dag. Ju större byte ormen äter, desto längre tid behöver den att smälta maten. En vuxen majsorm som matas med 1-2 möss behöver ha ett uppehåll på ungefär fjorton dag till nästa måltid. Mata gärna majsormen på kvällen då den är nattaktiv.

Vintervila

En majsorm ska dvalas 2-3 månader under vintern i en temperatur som ligger mellan 9-12 grader och i mörker. Vid den här temperaturen avstannar matsmältningen helt. Därför är det viktigt att vara säker på att ormen inte har någon mat kvar i magen som kan ruttna. Se därför till att det går 3-4 veckor utan att ge den mer mat innan man börjar släcka ner successivt i terrariet. Temperaturen och ljusstillgången sänks stegvis under 3 veckors tid tills det är helt avstängt. Man kan dvala ormen i en plastlåda som ställs ner i till exempel källaren för att hålla en bra temperatur. Var 10 dag kan man kolla till ormarna och spraya lite vatten på innesidorna så att den kan dricka om den känner sig törstig. Om man dvalar ormen i terrariet gör man inte det här länge. Vid cirka 17 grader är inte ämnesomsättningen lika avslagen som vid kallare temperaturer. När ormen ska "väckas" upp ökar man ljus och temperatur successivt under 3 veckors tid. Börja gärna mata ormen med ett mindre byte några dagar efter dvala,

då det kan vara lite svårt att få igång dem att äta igen och så att man ser att magen kommer igång som den ska.

Sjukdomar och problem

Ha till vana att dagligen se så att din orm mår bra. Kika på den utifrån så slipper du stressa upp den. Många ormar i fångenskap dör på grund av hög ålder snarare än sjukdomar. Vissa problem kan dock uppstå och några av de vanligaste är:

Kvalster är ett vanligt problem hos majsormar. Det är små brun-svarta djur som ofta sitter runt ormens kloak, näshålor, ögon eller under fjällen. Det kan vara besvärligt att bli av med kvalster eftersom de förökar sig snabbt. Kontakta veterinär om du upptäcker kvalster så att de kan skriva ut ett medel mot kvalstret.

Munhåleinflammation, även kallad munröta uppstår ofta om ormen har andningsproblem. Tandköttet ser ofta rött, svullet se inflammerat ut och det kan bildas ett gult eller vitt sekret i munnen. Ormen brukar även ligga med öppen mun om den fått munhåleinflammation. Det här är ett allvarligt problem och kräver veterinärbehandling.

Problem vid ömsning: Om ormen inte ömsar i ett helt stycke kan det vara för torrt i terrariet. Bada ormen, gärna i ljummet vatten och pilla därefter försiktigt bort de gamla skinnbitarna. Höj gärna luftfuktigheten och se så att det är rätt temperatur i terrariet.

Förstoppning uppstår oftast om vattnet i terrariet är för kallt. Då kan inte ormen smälta maten lika bra. Vid förstoppning kan man bada ormen i ljummet vatten.

Förkylning: Om ormen nyser kan den ha blivit förkyld. Öka i så fall värmen i terrariet. Om det blir värre och kommer slem och dregel ur näsan och munnen ring till veterinären så att ormen kan behandlas med antibiotika. Om ormen går för länge med en förkylning drar den på sig lunginflammation. Ett tecken på detta är en stor blåsa på undersidan av hakan. Kontakta i så fall genast veterinär.